

Til §§ 50, 51, 52, 53 og 54.

Bestemmelserne er formuleret i overensstemmelse med § 37 i den for det øvrige Danmark gældende lov om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn. Denne lov indeholder nærmere regler om lærerrådene og fælleslærerrådene arbejdsområde og kompetence. Som det vil fremgå af bestemmelserne, er mere lokalt prægede opgaver vedrørende skolevæsenet henlagt til lærerrådene og distriktslærerrådene, medens mere landsomfattende centrale opgaver er henlagt til fælleslærerrådet eller dets forretningsudvalg.

Til § 55.

Skoleordningen i medfør af nærværende lovforslag vil kun gradvis kunne gennemføres, da de fornødne lærermæssige og bygningsmæssige forudsætninger for en øjeblikkelig gennemførelse ikke er til stede.

Til § 56.

Det er tanken i de kommende år, hvor det grønlandske skolevæsen skal udbygges, i stigende grad i ministeriet at ansætte pædagogiske konsulenter så vidt muligt udlånt fra Undervisningsministeriet.

Til § 57.

Bestemmelsen giver ministeren for Grønland bemyndigelse til ved ministeriel bekendtgørelse at fastsætte regler, som hernede indeholdes i lov nr. 219 af 11. juni 1954 om ungdomsundervisning m. v., som ændret ved lov nr. 150 af 13. maj 1959 og lov nr. 234 af 10. juni 1960.

Den nævnte lov indeholder regler om ungdomsskoler med dertil knyttede fritidsforanstaltninger og efterskoler for unge mellem 14 og 18 år, aftenskoler, herunder aftenhøjskoler, fortrinsvis for personer over 18 år, samt ungdomsklubber, der oprettes i forbindelse med ungdomsskoler.

Ungdoms- og voksenundervisningen i Grønland er hidtil udover sådant oplysningsarbejde, som formidles af Oplysningsrådet for Grønland, Grønlands Radio og højskolen i Holsteinsborg, foregået udelukkende i aftenskolen, og der er ikke skelnet mellem undervisningen af unge mellem 14 og 18 år og undervisningen af personer over 18 år. Reglerne om aftenskolen i Grønland indeholdes i Statsministeriets bekendtgørelse af 2. april 1952 om aftenskoler, udstedt med hjemmel i den nugældende skolelov for Grønland. Denne bekendtgørelse har en så vid formulering, at skolemyndighederne i Grønland i de forløbne år har stået ret frit med hensyn til aftenskoleundervisningens tilrettelæggelse.

Udviklingen i Grønland, herunder de stigende krav til forbedring og effektivisering af såvel den

almindelige skoleundervisning som ungdoms- og voksenundervisningen, har medført, at de nugældende regler om aftenskolen i Grønland nu må anses for utidssvarende og utilstrækkelige, dels fordi undervisningen ikke er lagt i tilstrækkeligt faste rammer, dels fordi reglerne ikke hjemler en deling af undervisningen i ungdomsskoler for de 14-18 årige og aftenskole fortrinsvis for personer over denne alder, og endelig fordi de nugældende regler om aftenskoler er så vagt formuleret, at de ikke giver tilstrækkelige incitamenter for skolemyndighederne i Grønland. Det skal i denne forbindelse tilføjes, at de nugældende regler i lighed med, hvad der er tilfældet for de danske bestemmelser vedkommende, ikke åbner mulighed for med statsmidler at etablere kortvarige koncentrerede dagkursus eksempelvis af erhvervspræget karakter. Dette forhold har i praksis virket hæmmende, da den nævnte kortvarige kursusvirksomhed netop i Grønland på grund af de store afstande og den spredte befolkning må betegnes som særdeles praktisk. Det vil således f. eks. være nyttigt og hensigtsmæssigt, at en lærer fra en af byerne berejser nogle udsteder og afholder kortvarige koncentrerede heldagskursus, ligesom det vil være hensigtsmæssigt, at der uden for byggesæsonen, hvor lokaler er til rådighed, tilrettelægges lignende kursus i byerne, i hvilke elever fra udstederne kan deltage.

Man har derfor overvejet, hvorvidt det kan anses for hensigtsmæssigt at udarbejde en lov svarende til den danske lov om ungdomsskoler og aftenskoler m. v. gældende for Grønland, men tilpasset landets særlige forhold, herunder også de administrative forhold.

Disse overvejelser resulterede i, at der i Grønland er behov for undervisning af unge mellem 14 og 18 år, bl. a. også fordi det på mange udsteder i adskillige år ikke vil være muligt at bringe undervisningen fuldt på højde med den undervisning, der gives i byerne. Den ældre generation i Grønland har imidlertid også et ganske betydeligt behov for supplerung af skolekundskaberne, da skoleforholdene i tidligere tid i Grønland var mindre tilfredsstillende, og det skønnes mest hensigtsmæssigt, at man søger at undgå, at ældre elever undervises sammen med de helt unge mellem 14 og 18 år. Det bør tillige nævnes, at der ud over den nævnte supplerung af skolekundskaberne under den kraftige udbygning af Grønland, som i de kommende år vil blive intensiveret inden for forskellige grene af samfundslivet, inden for alle aldersgrupper vil være et påtrængende behov for en mere almen samfundsorientering.

Det synes således klart, at der er behov for bestemmelser om såvel ungdomsskoler for unge